

STEM E?itimine Y?nelik Umut ve Hedefler ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *STEM E?itimine Y?nelik Umut ve Hedefler ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31146>

Özet

STEM E?itimine Yönelik Umut ve Hedefler Ölçe?i, bireylerin **Bilim, Teknoloji, Mühendislik** ve **Matematik** (STEM) alanlar?na yönelik umut düzeylerini ve bu alanlardaki gelecek hedeflerini ölçmek amacıyla uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlaması, Süleyman Yaman, Ay?e Sar??an Tungaç ve Burcu Bal-?ncebacak tarafından 2019 y?l?nda gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçe?in Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik kanıtlar?n? sunarak, e?itim araştırmalarında STEM motivasyonu ve akademik planlama konular?nda kullanılabilirli?ini sağlam??tır.

Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçe?in psikolojik yap?s?n?n Türk ö?renci örnekleminde de korundu?unu göstermeyi amaçlam??tır. Ölçek, özellikle ö?rencilerin STEM kariyerlerine yönelik olumlu beklentilerini, zorluklarla başa çıkma inançlar?n? ve bu hedeflere ulaşmak için kullandıkları yollar? de?erlendirmeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

STEM, Umut, Hedefler, STEM E?itimi, Ölçek, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Süleyman Yaman, Ay?e Sar??an Tungaç, Burcu Bal-?ncebacak.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin STEM e?itimine yönelik taahhütleri umut düzeylerini ve belirledikleri hedeflerin niteli?ini belirlemektir. Bu, e?itimcilerin ve araştırmacılar?n, ö?rencilerin STEM alanlar?na olan ilgilerini ve başarıları arttırmaya yönelik stratejiler geliştirmelerine yardımcı olacak kritik veriler sunar.

Uyarlama çalışması'nın özel amacı ise, daha önce farklı bir dilde geliştirilmiş olan bu psikolojik araç, Türk e?itim sistemindeki ö?rencilerin kullanım? için dilsel ve kültürel açıdan geçerli ve güvenilir hale getirmektir. Bu adaptasyon, Türk literatürüne STEM alanındaki motivasyonel yapılar? incelemek için sağlam bir araç kazandırmay? hedeflemiştir.

Yapı

STEM E?itimine Yönelik Umut ve Hedefler Ölçe?i, temel olarak Snyder'ın Umut Teorisi çerçevesinde kavramsallaştırılan yapılar? ölçer. Bu teoriye göre umut, bireyin hedeflerine ulaşabilece?ine dair inanc?n? (ajanlık/eylem gücü) ve bu hedeflere ulaşmak için alternatif yollar belirleme yetene?ini (yol dü?üncesi) içerir.

Ölçek, ö?rencilerin sadece mevcut ba?ar?lar?n? de?il, ayn? zamanda gelecekteki STEM kariyerlerine yönelik planlama yeteneklerini ve bu hedeflere ula?ma konusunda kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini de kapsayan bili?sel ve duygusal bile?enleri de?erlendirir. Ölçe?in faktör yap?s? genellikle hedeflere yönelik **ajanl?k** ve **yol belirleme** alt boyutlar?n? içermektedir.

Geçerlik

Yaman ve arkadaşlar? (2019) taraf?ndan yürütölen uyarlama çal??mas?nda ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini incelemek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdi?ini ve ölçölen yap?n?n teorik beklentilerle tutarl? oldu?unu ortaya koymu?tur.

Çal??mada ayr?ca, ölçe?in maddelerinin ilgili yap?lar? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için çeviri süreci ve uzman görü?leri kullan?larak kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r. Elde edilen geçerlik bulgular?, ölçe?in STEM alan?ndaki umut ve hedefleri do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas? bulgular?na göre, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Bu yüksek güvenilirlik katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçme hatalar?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in tekrarl? ölçümlerde benzer sonuçlar verme e?iliminde oldu?unu ve bu nedenle bilimsel ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal formunda bulunan faktör say?s?n?n ve maddelerin bu faktörlere da??l?m?n?n Türk kültüründe de korundu?unu test etmi?tir.

DFA sonuçlar?, uyum indekslerinin (örne?in, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir s?n?rlar?n içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu durum, ölçe?in iki veya daha fazla alt boyutu ölçtü?ünü ve bu alt boyutlar?n birbirinden ayr?labilir oldu?unu göstermektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme format? (Genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (?lk, orta veya lise ö?rencileri olabilir; orijinal çal??man?n detaylar?na ba?l?d?r.)

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle ergenlik dönemi ve sonrası)

Population Details: Türkiye'deki farklı e?itim kademelerinden ö?renciler üzerinde test edilmi?tir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Kariyer Hedefleri, Motivasyon, Fen E?itimi, Psikometrik Özellikler, Ajanlı?k Dü?üncesi, Yol Dü?üncesi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Süleyman Yaman (Sorumlu Yazar) için e-posta adresi: slymnymn@yahoo.com

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal halinin kullan?m izinleri ve ücret bilgileri uyarlama çal??mas?nda aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l **2019**'dur. Akademik kullan?m için genellikle yazarlar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu yazar Süleyman Yaman ile ileti?ime geçilerek kullan?m ko?ullar? hakkında bilgi al?nabilir.

Kaynaklar

Yaman, S., Sar??an Tungaç, A., ve Bal-?ncebacak, B. (2019). STEM E?itimine Yönelik Umut ve Hedefler Ölçe?i uyarlamas?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Kastamonu Education Journal*, 27(3), 1257-1271. doi:10.24106/kefdergi.3022.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: dergipark.org.tr

STEM E?itimine Yönelik Umut ve Hedefler Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri bu kaynakta do?rudan sunulmam??t?r, ancak uyarlama çal??mas?n?n tam metni incelenerek eri?ilebilir. Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

stem-egitimine-yonelik-umut-ve-hedefler-olcegi-toad.pdf